

Inhoudsopgave

van de Laar.....	1
Lagarde.....	1
Lagerwij.....	2
Lambrechtsen.....	2
Langenhoff.....	2
het Liefdehuis/Liefdegesticht.....	3
van Lierop.....	3
van Lieshout.....	5
Luyten.....	6

van de Laar

26 mei 1891 Adrianus van de Laar.

5 Hij is 70 jaar. hij is alleen en kan er niet meer komen. verdient 90 ct en woont bij zijn dochter in. Nu verdient hij nog genoeg om zich te behelpen, maar hij recomandeert zich vast bij het koningsfonds tegen zijn ouden dag als de verdienste nog minder gaan worden.

14 en 21 juli 1891 26 Idem aan A. v Laar?

10 Zijne verdiensten bedroegen tot nu toe een minimum van f3. per week en per jaar. Hij woont in bij zijn schoonzoon, die behalve huis en land een geregeld inkomen heeft van ±f8. in doorsnede, dus f11. voor het gezin.

15 Overweging verdient om verder hulpbehoevenden te besteden in een gesticht te Deurne, daardoor behoudt de Mij de beschikking over hare woningen. Eene door mij daartoe aangewende poging, met de weduwe Bits, werd niet in de hand gewerkt.

10 september 1891

e Schipper Duyser

G van Maren

Zie W 9, 15 & 51 van het mondeling verhoor.

20 **A vd Laar**

Naar aanleiding van de mededeelingen en verzoeken van de hier genoemde personen rijst de vraag: wat te doen met de bewoners of werklieden te H'veen, die door ouderdom of gebreken buiten staat zijn hun levensonderhoud te verdienen?

25 Een bevredigende oplossing van die vraag weet de Commissie niet te geven; overweging zoude het verdienen na te gaan in hoever met de gemeente Deurne eene overeenkomst ware aan te gaan om ouden en gebrekkigen tegen eene vergoeding onderkomen en onderhoud te verschaffen.

16 oktober 1901 **Pensioneerig van de Laar**

30 De directeur draagt voor ter pensioneerig: van de Laar te Helenaveen oud 84 of 85 jaar.

Indertijd was gepensioneerd zekere Rutten, deze kreeg per week f2 van het Koningsfonds en f1 van de maatschappij.

35 Wordt besloten aan van der Laar f1 per week te geven terwijl zal worden voorgesteld dat het Koningsfonds dan f2 zal bijdragen.

Lagarde

26 mei 1891 L Lagarde en Joh. Paulus.

40 De eerste heeft vier zoons, zij hebben soms moeten kruien voor 2,50 in de week. zij hebben nu hoogstens 80 ct verdiend. dit zijn dus geen verdiensten. van de week soms van 's morgens 5 uur tot 's avonds 10 slechts 1 gld.

Zijn algemeene klacht is dus dat er weinig werk is. Verleden jaar was het beter toen was het 1 gld 1.25 per dag.

45 Lagarde klaagt dat de directeur 's winters geen verlof geeft om, als er in het veen niets of weinig te verdienen is, bij Schellings te gaan werken of bij anderen. Zoo kan men dan niet verdienen als wil men goed werken.

50 Paulus heeft 3 zoons, en dezelfde klacht dat de verdienste zoo klein zijn.

uit het kasboek van Leo Theelen:

24 mei 1923 Lagarde 13 broedeieren 0,65

24 september 1923 Lagarde 15 broedeieren 0,75

31 december 1924 Lagarde broedeieren 13 0,65

55 9 maart 1929 Lagarde -6,00

Naspeuringen van Paul Theelen: Bewoners Helenaveen -L-

- 12 september 1930 Lagarde 70 stok graafloon à f0.50 f35.-+drogen à 8 cent f5.60 en afkruien à 10 cent f7.-+omringen à 4 cent f2.80 -50,40
- 31 december 1931 Lagarde 74 stok steken à 50, drogen à 8, omringen à 4, afkruien à 8 cent; vracht f5.- -68,64
- 60 30 november 1937 Lagarde vlees, half varken -42,23
- 1 mei 1928 Lagarde G. f1.20+f1.20 2,40
- 1 januari 1929 Lagarde H. werkloon 8 weken t/m 29 december 1928 -16,00
- 30 maart 1929 Lagarde H. eerste kwartaal 1929 -25,00
- 6 juli 1929 Lagarde H. tweede kwartaal 1929 -25,00
- 65 3 oktober 1929 Lagarde H. derde kwartaal 1929 -25,00
- 25 december 1929 Lagarde H. vierde kwartaal 1929 -25,00
- 31 december 1932 Lagarde H. 6 kg bijensuiker 0,65
- 31 december 1932 Lagarde H. 6,3 m³ mest à f2.50 15,75
- 10 oktober 1929 Lagarde J. 13 pullen 25,00
- 70 30 mei 1930 Lagarde J. 100 jonge 8-weekse hennen (onderuit) 170,00
- 2 juli 1944 Lagarde L., Coöperatieve Eiervereniging, Helenaveen 116.7 kg eieren, f1.32 per kg, totaal f154.04 over 25/5 en 9/6 154,04
- 5 november 1940 Lagarde L., Nederl. Centrale voor Eieren en Pluimvee ontvangstbewijs voor verzamelaar 8799 van 195 stuks kippeneieren; Org. No. 1159, L.C.O.
- 75 districtnummer 1 0,00

20 september 1930 HELENAVEEN. - Not. Haffmans 3 Oct. om 9 uur in de Geldersche str. voor dhr. G. Lagarde; huismeubels en landbouwinventaris.

- 80 1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H56 Joh. Lagarde nieuw H54
oud H135 H. Lagarde nieuw H118

Lagerwijn

- 85 12 november 1885 dominee A. Lagerwijn in functie
- 1 april 1887 vertrek van dominee A. Lagerwijn

Lambrechtsen

- 90 22 oktober 1938 **Benoeming van leden.**
Bij Kon. besluit zijn met ingang van 1 November 1938 voor den tijd van vijf jaren benoemd tot leden van de pachtkamers van de volgende kantongerechten:
[...] Helmond: E. C. Vervoort te Helmond en C. J. Lambrechtsen te Helmond.
- 95 12 november 1938 **BENOEMING.**
Tot lid van de pachtkamer is met ingang van de in werking treding der pachtwet (1 Nov.) benoemd de heer C. J. Lambrechtsen, directeur der Mij Helenaveen.
- 100 31 augustus 1943 De Vergadering besluit verder Mevr. Lambrechtsen f2000 te doen toekomen als bewijs van erkentelijkheid voor hetgeen de Heer Lambrechtsen als directeur voor de zaak heeft gedaan.

- 105 16 maart 1940
RIJKSTELEGRAAF
STATION HELENAVEEN
TELEGRAM nr 21, 12 woorden
Aangenomen te Sevenum, den 16/3 1940 te 13.10
Ontvangen te Helenaveen, den 1940 te 15.16
Maatschappij Helenaveen
- 110 Helenaveen
Betuig uw mijn deelneming bij overlijden Directeur
Everts Burgemeester

Langenhoff

- 115 14 en 21 juli 1891 1 Waaraan schrijft gij toe de ongeregelde heden die te Helenaveen hebben plaats gehad en dat men alleen bij U en den boekhouder ruiten heeft ingeworpen en niet bij den Hoofdopzichter?
Bij het een keer geheel aanvaardden der administratie alhier, bleek mij dat de loonen voor verschillende werkzaamheden, hier elke week zonder regel gesteld werden door den boekhouder Langenhoff; bij dezes vertrek stelde ik den heer Verhoeven eene vaste regeling voor, die door hem vertewerpen, aan mij over, gegeven werd en verklaard werd
- 120

te zijn in alle op zichten billijk en juist.

125 Buiten der regeling, waarin reeds in enkele opzichten eene vermeerdering van loon
verborgen werd, zijn nog enkele loonen in de fabriek en op den timmerwinkel verlaagd,
zonder dat mij daarvan iets werd medegedeeld, en zonder dat een en ander mij blijken

kon, doordat de vroegere toestand volkomen zonder regel was.
Daarna is gekomen een strengen en langdurigen winter, gedurende welken het niet
mogelijk was alle leed te verzachten.

130 Bij een incident over te weinig uitbetaald loon, hoogst onbelangrijk op zich zelve,
en waarbij ik gehandeld heb volkomen in overeenstemming met den vastgestelden regel
en lijst, - werd door den hoofdopzichter op minder menschkundige wijze gehandeld.

In Januari te voren hebben A. Bakker en F.(?) v/d Zwaan een bezoek aan Prov: in den
Bosch gebracht, en na hunne terugkomst heeft zich hier de meening verbreid, dat ik
eerlang mijn ontslag zoude krijgen.

135 Deze meening schijnt mij toe aanhoudend levendig gehouden en aangewakkerd te zijn.
Het brengen van orde en eenheid in de administratie kan ontevredenheid wekken bij
enkelen, die bij deze afwijkende toestand voordeel hadden.

140 De boekhouder en ik moesten natuurlijk gelden als de bedrijvers van dat kwaad,
terwijl de hoofdopzichter gelden kon als de personificatie van den vroegeren
toestand.

5 augustus 1891 1e Vraag Zijn na het vertrek van Langenhoff uit Helenaveen de loonen
op nieuw door U geregeld in overleg met den Directeur?

Ging daarmede een verlaging gepaard? bijv. op de fabriek en op den timmerwinkel?

145 Antwoord Toen Langenhoff was vertrokken, geschiedde de uitbetaling van de loonen.
door mindere bekendheid van den Directeur met de personen, niet steeds naar den
gewenschten maatstaf; jongens verdienden evenveel als andere arbeiders enz.

150 Den Directeur daarop attent makend, werden de loonen opnieuw geregeld; vermindering
als in de vraag bedoeld had daarbij niet plaats; de verhoudingen werden juist
gesteld.

In de turfgraverij worden de loonen bepaald naar de opgaven van den Heer Dammers uit
Nieuw Amsterdam.

155 Ik meen overigens dat mij voor de grauwe turf 2 cent minder betalen dan Griendtsveen
In Deurne betaalt men voor de zwarte turf iets meer of wel men is daar bij het
opmeten minder nauwkeurig dan bij ons, waar meer toezicht wordt uitgeoefend.

het Liefdehuis/Liefdegesticht

14 en 21 juli 1891 20 Welke bewoners ontvangen vrij brand en welke niet? Wordt
daaromtrent bij allen dezelfde regel gevolgd en welke is die regel?

160 Vrij brand wordt geleverd aan de beambten der Mij (Direkteur, boekhouder,
hoofdopzichter, veenbazen.)
aan den Pastoor

aan het Liefdehuis

en aan den Predikant.

165 De turf wordt op aanvraag zoo spoedig mogelijk verstrekt.

28 mei 1900 De Directeur bericht een aanvraag te hebben ontvangen van de R.K.
Pastoor te Helenaveen tot aankoop van de oude R.K. begraafplaats, de oude Protest. id
170 en de algemeene begraafplaats, ten einde het liefdegesticht c.a. te kunnen
vergroeten.

Wordt besloten de Pastoor te doen mededeelen, dat over deze begraafplaatsen niet kan
worden beschikt alvorens ze officieel worden gesloten, terwijl zij dan nog 10 jaren
moeten blijven liggen alvorens geruimd te worden en voorts dan wanneer de Pastoor een
andere toegang naar de bedoelde graafplaatsen kan aanwijzen, de bestaande toegang
175 door hem naar het liefdegesticht mag worden ingenomen.

van Lierop

14 mei 1891 Acht werklieden van de fabriek met name H. Kemper, C. Wijnants, P. v.
Gestel, Joh vd Ven. J. Killinger, J. van Lierop, Gerardus de Vries en H. Kartner.

180 H. Kemper het woord voerende zegt:

I dat zij nooit iets met de politie uit te staan hebben gehad, en thans verdacht zijn
II Twee jaren geleden had de koning alles kwijt gescholden. de koning zoude geld
geven om vee te koopen, zaad te koopen, men zou eigenaar van een huis kunnen worden!
en nu zijn er 5 of 7 die voor een 25 gld hebben gehad en anderen niets.

185 III. Hij was altijd lid geweest van een boogschutterij. zij hadden een koepel, en
Schellings had indertijd gezegd dat als zij hierin de helft betaalden, de andere
helft door de Mij zoude bekostigd worden. Zij betaalden toen 100 gld. Zoolang er nog

3 leden waren van het gezelschap zouden zijn eigenaars van de koepel blijven. Toen werd de koepel verplaatst naar Deelen, en er vielen kosten op ten bedrage van 70 a 80
190 gld. Nu werd alle schuld kwijtgescholden. doch later mocht die koepel niet opgelapt worden voordat die schuld betaald was.

Toen er nu later hoornmuziek werd opgericht en men aan den directeur om een lokaal vroeg, wees hij hem de koepel aan, omdat zij van de Mij was. dit had hij niet mogen
195 doen want de boogschutterij was nog tien twaalf man sterk, en de koepel hoorde dus aan hen toe.

vr. Hebt gij het den directeur dan niet met een goed woord gevraagd?

1. Neen

vr. Dit had gij moeten doen, dan had gij misschien gelijk gekregen.

200 Verder klagen zij dat zij altijd in het veen geweest zijnde, nu achtergesteld worden bij vreemden. deze graven niet alleen den turf maar werken hem ook op.

vr. Hoeveel Duitschers kwamen er vroeger?

a. Wel twee honderd

vr. En hoeveel Overijsselaars zijn er nu?

205 a. 18 huishoudens. Wij kunnen evengoed turf graven als zij. Nu wordt de bevolking te groot voor het werk.

vr. Maar wij kregen toch klachten van de fabrikanten?

a. Dat was de schuld van van Splunder die ons niets zeide. en achter ons om zeide dat het niet goed was.

210 vr. Neen, dat is toch al een oude klacht?

a. Het hangt veel af van het veen.

vr. Is er al lang geklaagd over te veel Overijsselaars?

a. Het wordt hoe langer hoe erger, anderen moeten het huis uit, b.v. Meekers. hij moest zonder reden weg. vroeger heeft hij goed gewerkt. dezen winter heeft hij er
215 hard voor gegeten.

Hij is altijd voor de maatschappij in de weer geweest Veertien dagen voor het opstootje waren hier ook baldadigheden voorgekomen, ons hart voor de Mij gaat weg omdat wij geen vastigheid meer hebben.

vr. Hoe is Verhoeven?

220 a. Hij geeft er van langs als het nodig is. maar daarmee is het dan uit ook.

De Vries had gevraagd in een huis te wonen, er werd 13 gld opgezet

H. Kartner had reeds verleden jaar een bedstee gevraagd

225 14 november 1901 **GRIENDTSVEEN**. De openbare lagere school alhier is gereed, en de banken eveneens. Het geheel ziet er lief uit en maakt een goeden indruk. Nu nog een derde leerkracht aangesteld en het onderwijs kan zijn geregelde gang staan. De oproeping is reeds geschied. Er hebben zich 4 kandidaten aangemeld, wier namen we hier alphabetisch laten volgen:

230 Coonen te Echt, Craanen te Belfeld, Van Lierop te Helenaveen en Zeegers te Blitterswijk.

uit het kasboek van Leo Theelen:

21 juni 1925 Lierop van turfsteken 70 stok à 40 cent -30,00

235 17 oktober 1926 Lierop van turfdrogen, enz -16,00

31 januari 1940 Lierop van -6,00

29 februari 1940 Lierop van -8,50

31 maart 1940 Lierop van -8,50

31 mei 1940 Lierop van -8,86

240 31 juli 1940 Lierop van -3,46

31 augustus 1940 Lierop van 2 betalingen -11,36

30 september 1940 Lierop van -10,00

31 oktober 1940 Lierop van -10,00

30 november 1940 Lierop van -10,00

245 31 december 1940 Lierop van geysers -10,00

31 december 1940 Lierop van sigaren 4 betalingen -87,61

31 maart 1941 Lierop van -8,29

30 april 1941 Lierop van -5,12

31 mei 1941 Lierop van -7,94

250 30 juni 1941 Lierop van -7,38

31 juli 1941 Lierop van -6,54

31 augustus 1941 Lierop van -7,66

30 september 1941 Lierop van -6,07

31 oktober 1941 Lierop van -7,08
255 30 november 1941 Lierop van -6,48
31 december 1941 Lierop van -15,75
31 januari 1943 Lierop van -4,94
28 februari 1943 Lierop van -3,30
31 maart 1943 Lierop van -3,68
260 30 april 1943 Lierop van -3,66

1 januari 1940 Omnummering van huisnummers
oud H25e J. van Lierop nieuw H28

265 **van Lieshout**

14 mei 1891 Adriaan van Lieshout ploegbaas op de fabriek, onder Breda.

Hij deelt mede dat hij 30 jaar voor de Mij heeft gewerkt. dat zijn huis voor geen
varkens ? dienst kan doen. de muren moeten gesteund worden of zij vallen er uit. in
270 geen 6 jaar is er aan gewerkt steeds werd er gezegd het zal wel eens komen. hij
betaalt 25 gld voor zijn huis en verder 25 gld per hectare, doch daar zijn de heggen
bijgemeten waarvan de Mij het hout geniet.

Als het goed loopt, verdient hij op het fabriek fl.50 per dag. 15 stuivers per week
275 krijgt hij meer voor het smeren. hij heeft op het fabriek dikwijls gewerkt zonder er
iets voor genoten te hebben in de tijd van de petroleumlampen hield hij dikwijls een
uur lang de wacht. Een 14 dagen geleden heeft hij 4 gld op rekening gehaald om brood
te koopen; het was na het opstootje. de directeur zeide hem dat hij niets gaf daar
hij de mannen van de fabriek verdacht maar de directeur had tevens gezegd: ik verdenk

280 Hij zegt verder dat het fabrieksvolk geen schuld heeft, maar dat er veel dingen zijn,
die het oproer uitlokken. bv om 7 uur gaat het kantoor dicht. de menschen worden dan
niet meer geholpen.

vr. Maar waarom zijt gij nu zoo angstig?

a. Wel er zijn er genoeg die de huur worden opgezegd bv. Berckers.

vr. Waarom?

285 a. Er waren een paar meisjes doch wat er van verteld werd was geen woord van aan.

vr. Hoe is Verhoeven?

a. Hij maakt geen praatjes, maar geeft een flink standje desnoods met een knoop er
op, en dan is het uit.

vr. Waarom zijn de glazen ingegooid, is er veel ontevredenheid?

290 a. De directeur verdenkt elken van de fabriek

Nauwelijks komt er een uit Overijssel of of er is een woning klaar. Deze worden
voortrokken.

vr. ook met het werk?

a. Neen

295 Hij zegt dat bij de ? het nu alle inwoners zijn die in het veen werkt. Vroeger gingen
die zelf? dan kwam er arbeid voor de bevolking het was beter losse menschen voor het
turfgravers te krijgen.

vr. Het graven van zwarte turf, kan men dat spoedig leeren?

300 a. Ja, wel in een 14 dagen. Hermans te Deurne heeft 500 man hier uit de buurt aan het
werk.

Ten slotte vraagt v. Lieshout een betere woning.

1 juli 1907 **geschenk v. Lieshout**

305 De directeur stelt voor om aan A. v. Lieshout, die 50 jaar in dienst is der Mij een
geschenk te geven. Men zegt wel dat hij indertijd bij het oproertje geweest is
tijdens het Bestuur van G. Bosch. Doch overigens deed hij goed zijn best eerst als
voorwerker op de fabriek, en thans als onderbaas bij de ontginningen. Nu doet zich
het geval voor dat de jubilaris liever een damesfiets dan een horloge zou hebben.
310 ? besluit hem f50 ter hand te stellen, dan kan hij daarmee doen wat hij wil.

7 maart 1913 **v. Lieshout**

De directeur deelt mede dat de oude arbeider Adriaan v. Lieshout ploegbaas in de
fabriek meer dan 50 jaar bij de Mij werkzaam is geweest en nu te oud is geworden.
315 Hij stelt voor hem zoolang zijn vrouw ook nog leeft, vrije woning en een stukje land
van 15 a 20 are te geven, tezamen ter waarde van 20 gld in het jaar. ook zou hij door
de Mij vrij turf krijgen en fl in de week. waarbij het Koningsfonds dan f3 in de week
zal zorgen. Komt zijn vrouw te overlijden dan kan hij in eene inrichting worden
opgenomen.

320

uit het kasboek van Leo Theelen:

31 december 1942 Lieshout H. van 10½ dag tuin spitten -23,50

31 december 1924 Lieshout van broedeieren 15 1 0,90

31 december 1924 Lieshout van broedeieren 15 2 0,90

325 31 december 1937 Lieshout van 3 konijnen -1,90

22 februari 1943 Lieshout van (gebroeders) hout zagen -14,00

1 januari 1940 Omnummering van huisnummers

oud H25f A. van Lieshout nieuw H29

330 oud H134 H. van Lieshout nieuw H117

27 november 1945 **Inlichtingen gevraagd**

De Afdeling Amsterdam van het Nederlandse Rode Kruis verzoekt de familieleden van nagenoemde Personen zich met de afdeling Amsterdam in verbinding te stellen. [...]

335 Lieshout, Hendrik van, geb. 27-1-17 te Helenaveen, laatstelijk in Frankrijk. [...]

10 oktober 1956 **Monument voor doden uit Peeldorp**

VENLO, 9 okt. - Te Helenaveen is een monument onthuld ter herinnering aan 24 inwoners van 't Peeldorpje, die overleden zijn in Salzgitter en omgeving, waar zij in de oorlogsjaren na deportatie bij de "Hermann Goehring-Werke" te werk waren gesteld. Het was juist twaalf jaar geleden op 8 oktober 1944, dat 144 jongens en mannen van dit nog geen 1000 zielen tellend dorpje naar Duitsland werden weggevoerd. De bevolking van Helenaveen was toen al geëvacueerd naar Sevenum en Helden en naar barakkenkampen in Mariaveen. Deze concentratie van vluchtelingen werd de mannen en jongens noodlottig. De onthulling van het monument geschiedde door de heer van Lieshout, die twee zoons bij dit drama verloren heeft.

340

345

Luyten

uit het kasboek van Leo Theelen:

350 31 december 1942 Luyten 30 kg blauwe eigenheimer -4,80

11 augustus 1931 Luyten P. 100 kg appels+zak raapgoed (Charlemowski, perzik) 10,00

30 september 1932 Luyten P. 25 kg sterreinet val 1,00

31 december 1933 Luyten P. jutteperen 4,00

4 april 1929 Luyten W. [Luyten Wilhelmus?] 2 karren kippenmest 5,00

355